

АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ НА ПРИКЛАДІ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Кебедова Катерина Русланівна
Науковий керівник старший викладач Коржова О.В.
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

У ринковій економіці комерційним банкам належить велика роль, вони акумулюють значну частину кредитних ресурсів і надають своїм клієнтам повний комплекс фінансових послуг. Банківська діяльність проникає в усі сфери економіки, активно обслуговує всі економічні та соціальні процеси, а держава отримує можливість ефективно впливати на економіку для реалізації суспільних інтересів. Банки як комерційні підприємства працюють заради отримання прибутку. Стабільність економіки багато в чому залежить від фінансової стійкості банківських установ.

Метою дослідження є аналіз різних видів доходів та витрат комерційного банку ПАТ КБ «ПриватБанк» на основі використання сучасного інструментарію динамічного статистичного аналізу.

В роботі проведено динамічний аналіз процентних та комісійних доходів та витрат банку за період 2010 по 2014 рр. на основі офіційних статистичних даних фінансової звітності банків України з офіційного сайту НБУ [1]. Динаміка процентних доходів та витрат ПАТ КБ «ПриватБанк» за 2010 – 2014 рр. та побудовані трендові моделі, що описують їх динаміку та можуть бути використані для прогнозування наведені на рис. 1.

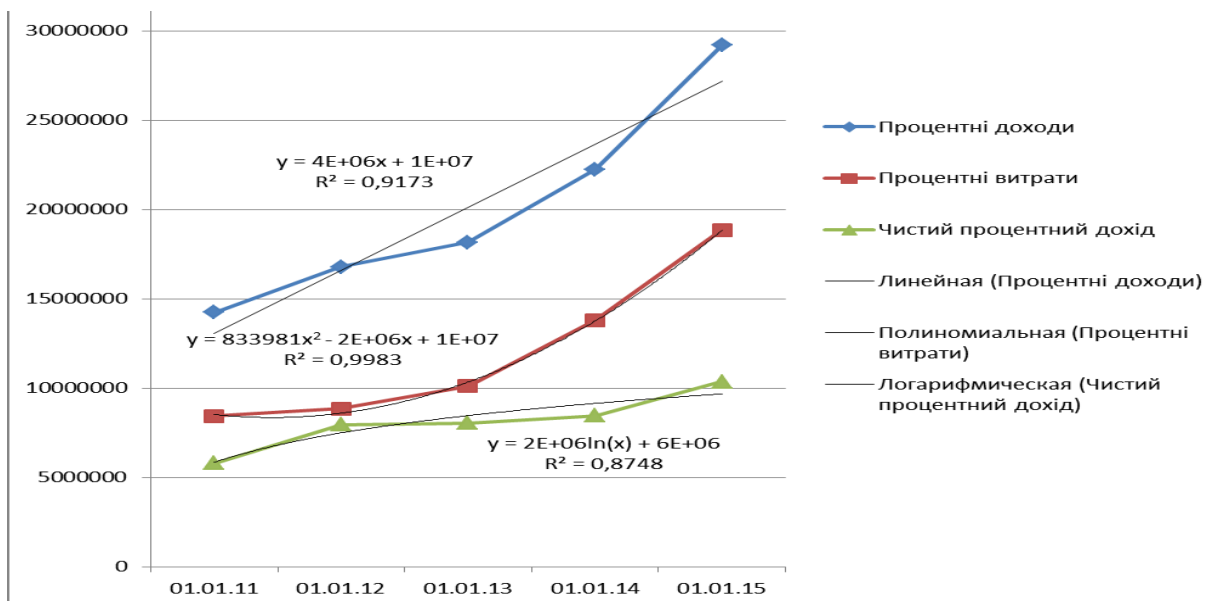

Рис. 1. Аналіз динаміки процентних доходів та витрат з трендовими моделями для ПАТ КБ «ПриватБанк» за 2010 - 2014 рр.

Як показують дані рис. 1 чистий процентний дохід у 2014 році становить 10 347 966 тис. грн., що більше ніж у 2013 році на 22 % (1 903 805 тис. грн.). У 2013 році цей показник становив 8 444 161 тис. грн., що більше ніж у 2012 році на 4,9 % (395 037 тис. грн.). У 2012 р – 8 049 124 тис. грн., що більше ніж у 2011 р. на 1,3 % (108 493 тис. грн.), в 2011 р. – 7 940 631 тис. грн., що більше ніж у 2010 р. на 36 % (2 137 995 тис. грн.). Зміни показника відбулися за рахунок збільшення процентних доходів протягом 2010 – 2014 рр на 105 % (14 952 570 тис. грн.) та процентних витрат – на 123 % (10 407 240 тис. грн.).

Динаміка комісійних доходів та витрат ПАТ КБ «ПриватБанк» за 2010 – 2014 рр. та побудовані трендові моделі, що описують їх динаміку та можуть бути використані для прогнозування наведені на рис. 2.

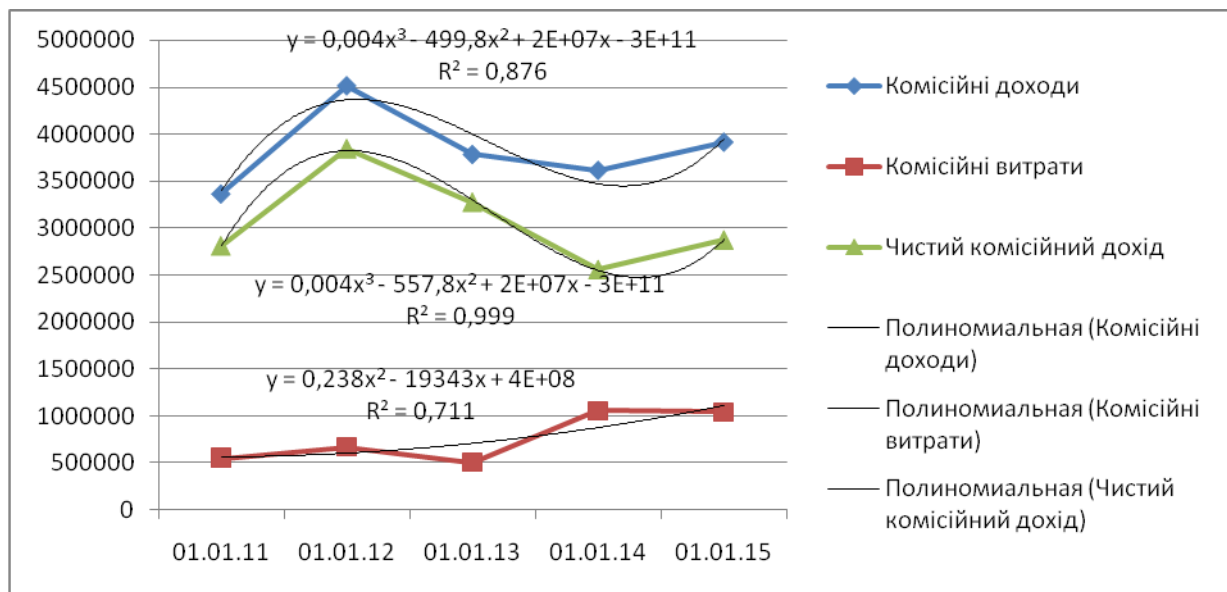

Рис. 2. Аналіз динаміки комісійних доходів та витрат з трендовими моделями для ПАТ КБ «ПриватБанк» за 2010 - 2014 рр.

Як показують дані рис. 2 чистий комісійний дохід за період з 2010 по 2011 рр. збільшився на 36 % (1 032 470 тис. грн.), але вже в період з 2011 по 2013 рр. чистий комісійний дохід зменшуватися на 33 % (1 284 892 тис. грн.) в порівнянні з 2011 р. Але станом на 2014р. приріст склав 12,2 % (313 529 тис. грн.). Зміни показника відбулися за рахунок того, що комісійні доходи за 2010 – 2014 рік зросли на 16,4 % (552 585 тис. грн.), а комісійні витрати на 89,1 % (491 478 тис. грн.). Відносні показники динаміки за всіма аналізованими показниками (абсолютні відхилення та темпи зростання) представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Аналіз показників динаміки

№	Показник	Абсолютне відхилення (АВ)				Темпи зростання (ТЗ)			
		2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
1	Процентні доходи (ПД)	2554471	1367068	4092157	6938874	1,179	1,081	1,225	1,312
2	Процентні витрати (ПВ)	416475	1258576	3697120	5035069	1,049	1,142	1,366	1,365
3	Чистий процентний дохід (ЧПД)	2137995	108493	395037	1903805	1,368	1,014	1,049	1,225
4	Комісійні доходи (КД)	1153716	-732756	-169412	301037	1,343	0,838	0,955	1,084

5	Комісійні витрати (КВ)	121246	-165023	547747	-12492	1,219	0,755	2,079	0,988
6	Чистий комісійний дохід (ЧКД)	1032470	-567733	-717159	313529	1,368	0,852	0,781	1,123

Для оцінки інтенсивності зміни процентних та комісійних доходів та витрат порівняно з іншим за однакові проміжки часу в роботі розраховано коефіцієнт випередження (КВ) за формулою та представлено в табл. 2.

$$KB = T3 (ПД, ПВ, ЧПД) / T3 (КД, КВ, ЧКД)$$

Таблиця 2

Оцінка інтенсивності зміни показників

№	Показник	Коефіцієнт випередження (КВ)			
		2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
1	ПД/ КД	1,343	0,838	0,955	1,083
2	ПВ/КВ	1,219	0,755	2,079	0,988
3	ЧПД/ЧКД	1,368	0,852	0,781	1,122

Як свідчать розрахунки динаміки темпів зростання за 2010 – 2011 рр. ситуація в банку була сприятлива і коефіцієнт випередження був більше 1, в 2011 – 2012 рр. ситуація кардинально змінила свій напрям, коефіцієнт став менше 1, тобто темп зростання доходів зменшився відносно темпу зростання витрат. Така ж сама ситуація була і в 2012 – 2013 рр., винятком став коефіцієнт випередження витрат, який зріс до 2,079. Що ж стосується 2013 – 2014 рр, то політика банку почала нормалізуватися і темпи зростання чистих процентних доходів випереджають темпи зростання чистих комісійних доходів.

Отже, теоретична та практична значимість даного дослідження, на наш погляд, визначається тим, що отримані результати можуть бути використані українськими банками для прийняття управлінських рішень як методологія дослідження динамічних процесів та швидкості їх динаміки для вдосконалення процесу управління доходами та витратами комерційного банку.

Список використаних джерел

1. Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] // Національний банк України: офіційне інтернет-представництво. – 2015. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097
2. Офіційний сайт ПАТ КБ «ПриватБанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua>.
3. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / Р.А. Слав'юк. – Київ: Центр навчальної літератури, 2014. – 460 с.